

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 142. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167181485392/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

om I kan; men lader aldrig den Tanke forlade eder: hvor mange af mine Medmennesker ere vel ikke lige saa uslykkelige, ja endnu mere, end dette Du? Lader aldrig eders Medlidenhed brude eder saa vidt, at I antage det for Videljer, som dog er Bestemmelser: vejer Byrderne efter de bærendes Kræfter, og lader det aldrig komme dertil, at I ynkse over Kæftene, der bære eders Bøgn, imedens I med Ujævnighed se Savstærkerens Svæb, der bærer det Brænde, hvormed I skal varme eder om Vinteren. Lader aldrig Medlidenheden med det Lam eller den Høne, der skal slagtes til eders Bøde, gaa saa vidt, at I derover glemme Sælden, der uden Nytte man lade sit Liv for en stolt Herdes Ujævnigheds Skyld, eller Misdæderen, der man afsone den Misgjerning, hvortil han ikke sjælden har været tvungen, med sit Blod. Kort sagt: Lader aldrig eders Medlidenhed med de Smerter og Byrder, der trykke den usandskede uærlige Del af Skabningen, lede eder paa saa jarlig en Vej, at I derved glemme den Deltagelse, den Medsynd og den varme Medlidenhed, som I skyldte den ædlere Del, eller eders Medmennesker!

„Men I, mine lidende Medskabninger! I, hvis Sjæle nedtrykkes til Jorden af de Smerter og Befyringer, som I ikke tro eder stærke nok til at udholde! Eder skylder jeg endnu nogle saa Dyd, før end jeg forlader denne Materie. Ungenlunde maa I tro, at jeg vil betage eder Mod og Kraft til at bære eders Videljer, idet jeg nedhæfter eders Klær langt under Dyrenes. Nej! jeg vil snarere hjælpe eder og gyde Vægsdom i eders Saar. Naar I endogmaa lide mere, end I tro, at eders Kræfter kan bære; naar endogmaa Haabet synes rent at forlade eder, og I saa forsvinder ikke! Den samme Gæde og Vise Skabere, der har fundet det tjenligt at prøve eder ved Videljer og Smerter i Verden, har ogsaa givet eder en paalidelig og tilfortædelig Trost, ikke et Hor, som let kan brækkes, men en Stav som den, Vandringsmanden udjager, der er dygtig til at udholde alle Vædens Uanseligheder med ham. Det er Religionen, den gudsbenyttige Religion, der skal give eder

Trost, der skal lindre eders Smerter, der skal hjælpe eder at staa det, hvor I ellers maatte falde. Den er stærk nok dertil; og den Trost, som det svage Menneske ved den kan bekomme, overvejer af den Trost, som alle jordiske Ting kan give. Bruger I den retteligen; siger eders Samvittighed eder, at I ikke ved egne Laster have pådraget eder eders Videljer; vide I, at I aldrig have handlet saaledes imod andre Mennesker eller Dyr, at I derved kunne have fortjent eders Plager; forstille I eder sigle med en fast Overbevisning, at der er et Liv efter dette Liv, der skal holde eder stødsloje for alt, hvad I have lidt her i Verden; ere I overbeviste om, at den højeste Grad af Ulykkelighed, som der kan opnaas, umuligen kan blive andre Skabninger til Del end dem, der have haft Gøner til at være dygtige, gode og retfærdige*); og da kunne I aldrig fortvivle, da vilde I vist med Taalmodighed bære eders Videljer; da kunne I midt i eders Smerter være stolte af den Lykke, I nyde frem for de uærlige Skabninger, at I ere Mennesker.“

*) Forfatteren siger med Alid: den højeste Grad af Ulykkelighed; thi at der ogsaa mulig kan være en lykkelig Tilstand for Dyrene efter dette Liv, det kan med saa god Grund næppe benægtes, som påstås. Saa meget synes fordelees rimeligt, at den vilde Skabere umuligen kan have staaet saa mange virkelig forfærdelige Skabninger blot for Menneskene, og at han siden skulde vilde lade dem blive til absolut intet.

Udg. Kam